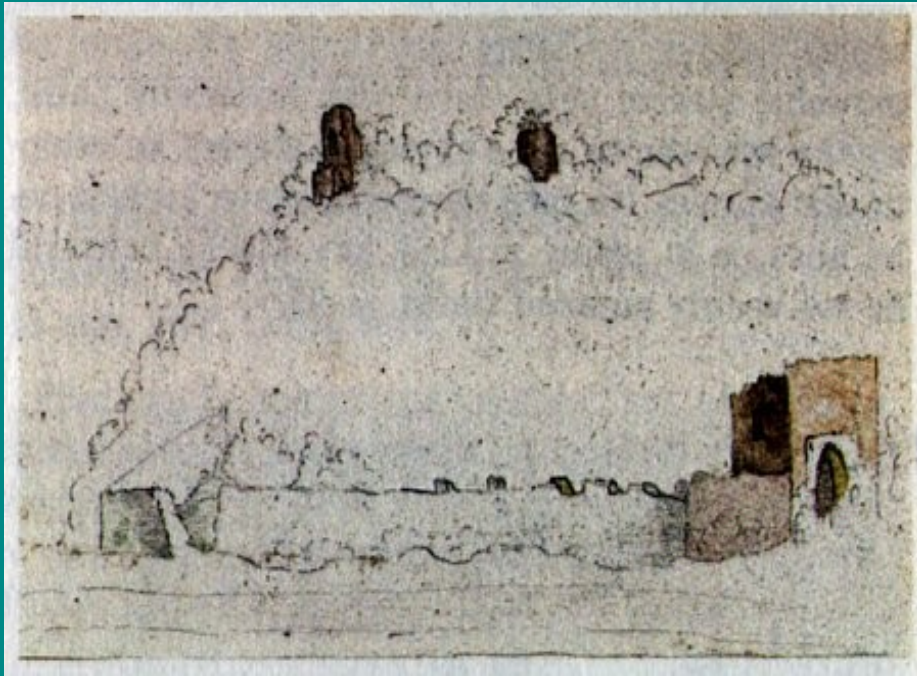

Hromada kamení — hromada železa

Pavel Salák jr.
MU Brno

Judikát Nejvyššího správního soudu ČR sp. Zn. 1 As 93/2008-95 v otázce, zda zříceniny hradu Stará Dubá jsou samostatnou stavbou, nebo součástí pozemku

Jádro sporu – trosky hradu Stará Dubá se nachází na pozemku , kde má právo k hospodaření státní podnik Lesy České republiky

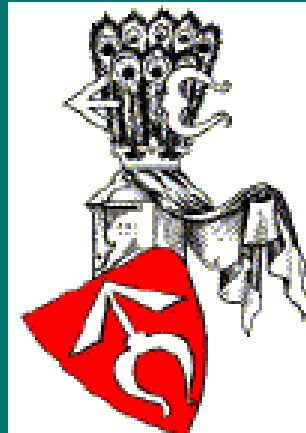
Tomuto podniku bylo uloženo městským úřadem v Benešově provést podle zákona o památkové péči zabezpečovací práce na této zřícenině

Státní podnik prohlásil, že má právo hospodaření na pozemku, nikoliv ke stavbám na těchto pozemcích a hrad Stará Dubá je samostatnou stavbou

Hrad Stará Dubá I.

Stručná historie

- Založen v 2. pol. 13. stol., poprvé zmíněn Ondřej z Dubé v r. 1283, rod hrad ztrácí na konci 14. stol.
- Přelom 14. a 15. stol. – hrad dobyt jako sídlo lapků
- 1467 – dobyt a pobořen králem Jiřím z Poděbrad
- Poč. 16. stol. uváděn jako pustý
- 50. léta 20. stol. – prohlášen za národní kulturní památku

Erb rodu pánů z Dubé,
zdroj: www.zlenice.cz

Zbytky kaple a jižní zdi,
zdroj: www.hrady.cz

Hrad Stará Dubá II.

Význam

- rod z Dubé patřil mezi nejmocnější rody tehdejšího království /jeden z potomků byl nejvyšším sudím a je autorem knihy zachycující tehdejší zemské právo/
- Jen dva šlechtické hrady vzniklé 13 stol. této době se svými rozměry rovnaly hradům královským – Stará Dubá byla jedním z nich
- Památkově chráněný komplex tvoří zříceninu hradu, trosky opevněného podhradního městečka Odranec, zbytky obléhacího tábora a zbytky dělostřeleckých postavení oblehatelů

Brána městečka Odranec a valy opevněného tábora oblehatelů

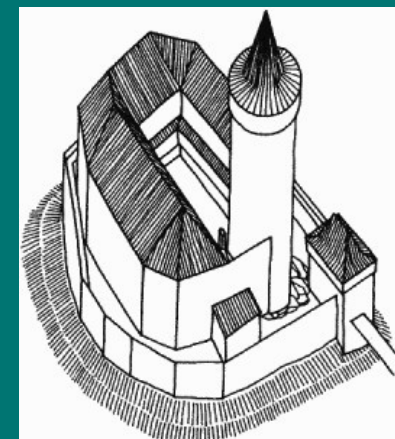
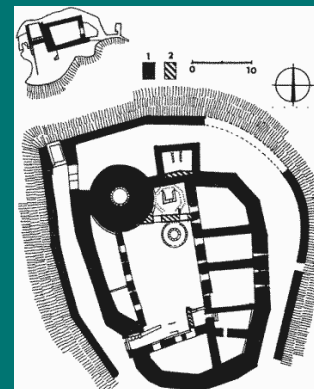
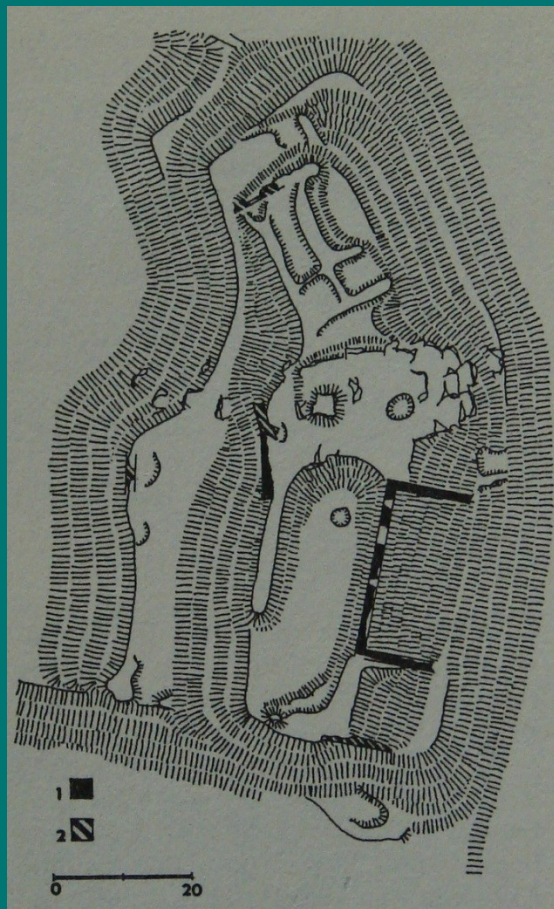
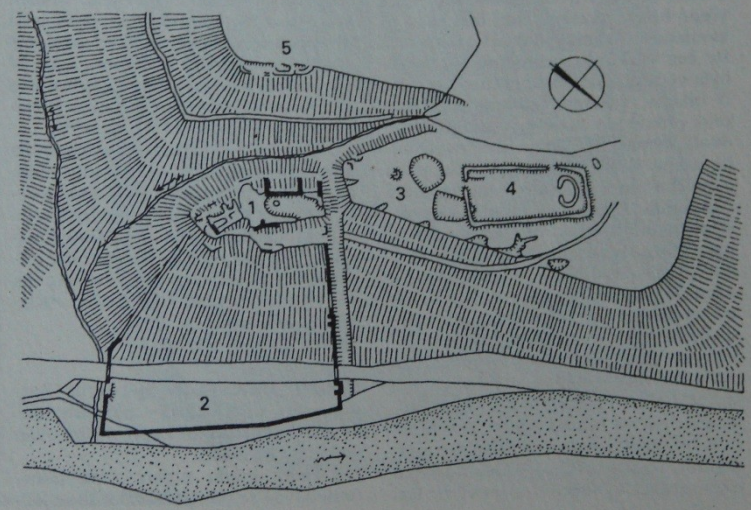
zdroj: <http://www.stredovek.com> , www.hrady.cz

Hrad Stará Dubá III.

Porovnání – hrad Stará Dubá a Vízmburk

Knihgts castles Stará Dubá and Vízmburk

Obr. 1108. Stará Dubá. Terénní náčrt celkové situace zaniklého sídlištního komplexu. 1 – hrad, 2 – podhradní městečko Odranec, 3 – osídlení před hradem, 4 – obléhací tábor z roku 1466, 5 – palebné postavení téhož stáří

Vyobrazení /přodorysy zleva do prava:
komplex Stará Dubá, hrad Stará Dubá,
hrad Vízmburk, hmotová rekonstrukce
hradu Vízmburk/

Zdroj: Durdík, T., Ilustrovaná encyklopedie českých hradů

Stavba nebo součást pozemku?

- Od r. 1950 v otázce staveb neplatí v českém právu římskoprávní zásada „Superficies solo cedit“
- Majitel stavby a pozemku tedy mohou být rozdílné osoby
- Stavební zákon říká, že stavbou může být i její část
- Judikatura: stavba je samostatnou věcí, jestliže je patrná dispozice uspořádání prvního nadzemního podlaží
- Judikatura: stavba zanikla, jestliže není patrná dispozice prvního nadzemního podlaží Nejvyšší soud CR 20 Cdo 931/99

Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ČR sp. zn. 1 As 93/2008-95

Zbytky hradu Stará Dubá nelze považovat za samostatnou stavbu, neboť jsou natolik sporé, že není patrná celková dispozice, natož pak vnitřní uspořádání. Navíc celý areál je pokryt lesem, takže již jednoznačně splynuly tyto trosky s terénem. Hrad je navíc evidován jako: „Hrad Stará Dubá – zřícenina hradu a archeologické stopy“, což ještě více zdůrazňuje jeho provázanost s pozemkem

Problém I. – která zřícenina je a která není stavbou?

Soud konstatoval, že zřícenina Stará Dubá je součástí pozemku, jelikož není patrná dispozice prvního nadzemního podlaží

- Pokud tedy trosky hradu budou mohutnější, můžeme se domnívat, že jde o samostatnou stavbu?
- Můžeme očekávat další možné spory?

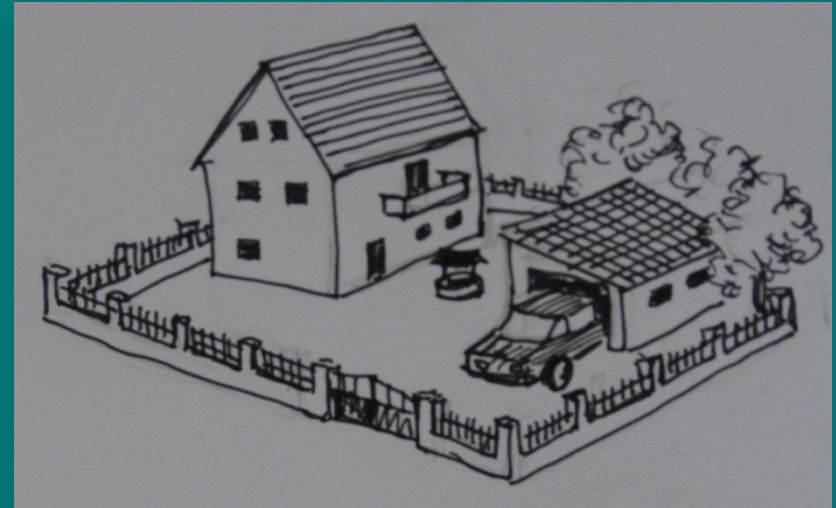
Zřícenina Gutštejn /vlevo/ a Libštejn /pravo/, zdroj:
www.hrady.cz

Problém I. – část 2 – je stavbou hrad jako komplex, nebo jednotlivé stavby?

- Dům/palác – samostatná stavba
- Garáž/stáj – samostatná stavba
- Studna – součást pozemku, pokud je však zpevněna např. betonovými skružemi, je již samostatná stavba
- Zděný plot /hradba– samostatná stavba

Problém II. – 1. část. tzv. zavřený hrad

Zavřený hrad – terminus
technicus pro specifický druh
destrukce hradu

hradní věž je při ní stržena a její
trosky pak zavalí celý zbývající
hrad

Na místě hradu pak vznikne
jakýsi kopec suti

Problém II. – 2. část

Zahájení výzkumu na Vízmburku

Před zahájením archeologických prací byl na místě hradu jen pouhý kopec, od výzkumu se nečekaly žádné velké výsledky

Po zahájení výzkumu se ukázalo, že trosky věže zbořily horní patra, ale dolní patra vydržela – hrad se zachoval až do výše prvního podlaží

Hrad Vízmburk před zahájením vykopávek,
zdroj: <http://mujweb.cz/kultura/vizmburk/2006.htm>

Problém II. – 3. část ukončení výzkumu na Vízmburku

- Výzkum na Vízmburku probíhal v letech 1972-1984
- Po jeho ukončení nebyly odkryté pozůstatky hradu zakonzervovány a hrad začal chátrat
- Jakékoliv snahy o jeho záchranu nejsou zcela účinné, částka na jeho zajištění se odhaduje na 50 milionů korun

Problém II. – 4. část – Stará Dubá

Hrad Stará Dubá je zavřený hrad – v případě vykopávek se dá přepokládat, že pod zemí je skryto minimálně přízemí hradu – je možné, že hrad se opět stane stavbou

Náklady na konzervaci jsou mnohem vyšší než na samotné vykopávky

Dá se očekávat, že opět bude veden spor o to, kdo je vlastníkem hradu

Celková situace a severovýchodní zeď se zbytkem kaple, zdroj: www.hrady.cz

Kolik pater je pod tímto oknem?

Na větší archeologické práce nejsou zatím peníze, nicméně hypotetická možnost, že by se z Hradu Stará Dubá stala opět samostatná stavba zde existuje

Celou situaci definitivně vyřeší až opětovné zavedení zásady „Superficies solo cedit“ do českého právního řádu

Sdkfz 251/1 Ausf D - jako stavba

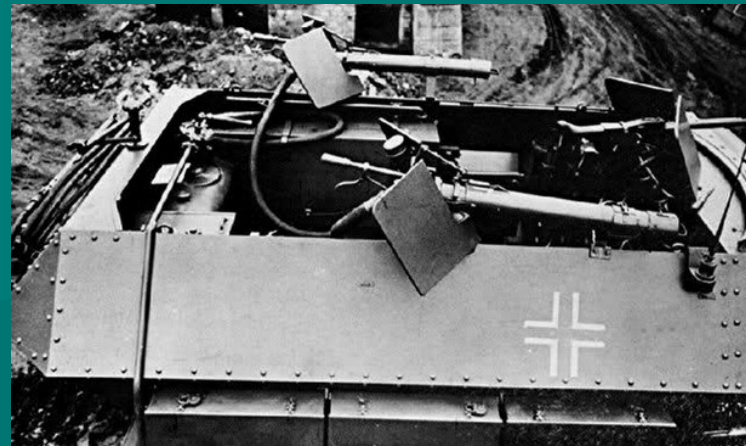
Sdkfz 251/1 Ausf D jako stavba

Sdkfz 251 (Hanomag HI KI 6p)

Německý polopásový obrněný transportér určený k přepravě pěchoty, hmotnost 9 tun, osádka 3muži + 10 vojáků výsadku , výzbroj 2kulometry, rychlost 52 km/h.

Vyráběn 1939-1945, ve čtyřech variantách - nejčetnější Ausf. C (1941-1943) a D (1943-1944)

Existovalo 22 různých verzí: pěchotní, sanitní, ženijní, protiletadlový, plamenometný, protitankový,..)

OT 810

Obrněný polopásový transportér ČSLA

Projekt vznikl po 2. sv. válce jako pokračování výroby Sdkfz 251 ale nebyl uskutečněn

Uskutečněn až 1958-1952, vyrobeno celkem 1500 kusů, včetně velitelských a protitankové verze

Oproti Sdkfz 251 mírně odlišná karoserie + motor Tatra

Po r. 1989 často odprodáván – stal se základem pro přestavby na „německé Sdkfz 251“

Nález na Šumavě

Oficiální verze

Zaměstnanci VHÚ se o tomto unikátním kousku dozvěděli od pracovníků Národního parku Šumava během obhlídky jiného nálezů v této oblasti.

Verze detektorweb

Pan X se doslechl, že se v areálu NP Šumava (bývalý vojenský výcvikový prostor) nachází haki, zjistil stav a podal oficiální písemnou žádost o vyzdvižení a odvoz těchto fragmentů. Žádost byla směřována přímo do rukou zástupce NP pro danou oblast.

Asi za 3 týdny mi volal zástupce NP přímo z terénu, kde se podle mapky přiložené k žádosti pokoušel najít zmiňovaný kryt. Nakonec se mi ho na dálku podařilo nasměrovat na to správné místo.

Termín 30 dní od žádosti svypršel a nic nepřišlo. Pan X čekal ještě dalších 14 dnů, než zvedl telefon a na Šumavu zavolal. „Právě jsem Vám chtěl zavolat...“ zněla první věta ve sluchátku Pak pán z NP začal popisovat celou anabázi žádosti. Přestože se to celé začalo vyvíjet velice slibně, komplikace nastaly ve chvíli, kdy se k celé záležitosti mělo vyjádřit právní oddělení NP.

Nález zadní korby Sdtkfz 251 Ausf. D Šumava

Odůvodnění

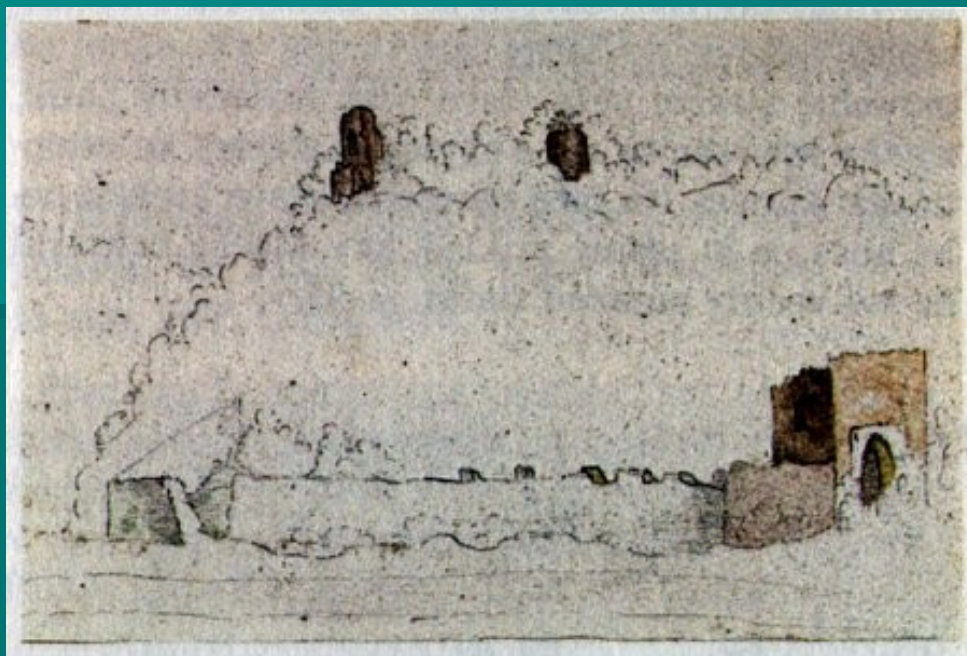
Právníci k překvapení i samotného pracovníka NP zjistili, že žádost nemůže být kladně vyřízena hned ze tří důvodů.

1. Je to na státním pozemku. Toto jsem předpokládal a věřím tomu, že by se to s trochou dobré vůle dalo vyřešit při dalším jednáním.

2. Veškerá německá technika propadla skončením války státu jako *válečná kořist*. Stát svůj majetek jen tak nerozdává, ale i tento bod by snad řešitelný byl.

3. Nejpřekvapivějším zjištěním ale bylo, že NP byly převedeny pozemky bývalých vojenských prostorů, *aniž by s nimi byly převedeny i stavby, které tam stojí. Jsou tak stále vedeny v majetku armády.* Z toho důvodu byla celá věc předána ministerstvu obrany, odkud ji následně předali do VHÚ. Jak to bylo dál je už zřejmé z oficiálních článků VHÚ.

Děkuji za
pozornost

Ostatní zdroje vyobrazení
www.zlenice.cz – erb z Dubé
www.hrady.cz – fotografie hradů

<http://hrady.me.cz/Macha> - Stará Dubá,
Mácha
<http://www.pietvanhees.nl> – sdkzf251/1 D
(museum Warsawa)
<http://kvhosten.cz/> - hakl kvh osten
<http://forum.valka.cz> - sdkzf251/22
Bundesarchiv (panzeret.net) - sdkzf251/16
<http://www.mocr.army.cz/> - OT-810

